

Judikatūras krājums

Lieta C-505/14

Klausner Holz Niedersachsen GmbH
pret
Land Nordrhein-Westfalen

(*Landgericht Münster* (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — LESD 107. un 108. pants — Valsts atbalsts — Atbalsts, kas piešķirts, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu — Dalībvalsts tiesas nolēmums, ar ko konstatēta šo atbalstu piešķiroša līguma spēkā esamība — Res judicata spēks — Atbilstīga interpretācija — Efektivitātes princips

Kopsavilkums – Tiesas (otrā palāta) 2015. gada 11. novembra spriedums

1. *Valsts atbalsts — Komisijas un valstu tiesu pilnvaras — Valsts tiesu funkcijas — Individuāla tiesību aizsardzība, ja atbalsta projekts tiek īstenots pirms Komisijas lēmuma — Valsts tiesu pienākums saskaņā ar valsts tiesībām izdarīt visus secinājumus par varbūtējo Savienības tiesību pārkāpumu — Iespēja apturēt attiecīgā pasākuma izpildi, pieprasot atgūt jau izmaksātās summas un nosakot pagaidu pasākumus — Pagaidu pasākumu noteikšana*

(*LES 4. panta 3. punkts un LESD 108. panta 2. un 3. punkts*)

2. *Valsts atbalsts — Atbalsts, kas piešķirts, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktā paredzētās procesuālās normas — Valsts tiesību norma, kuras mērķis ir nostiprināt res judicata spēka principu, liedzot valsts tiesai izdarīt visus secinājumus par LESD 108. panta 3. punkta pārkāpumu — Valsts tiesas pienākumi un tiesības — Savienības tiesībām atbilstoša valsts tiesiskā regulējuma interpretācija — Piemērojamība*

(*LES 4. panta 3. punkts un LESD 108. panta 2. un 3. punkts*)

3. *Dalībvalstis — Pienākumi — Res judicata spēks — Līdzvērtības un efektivitātes principi — Valsts tiesa, kurai ir liegts izdarīt visus secinājumus par Savienības tiesību pārkāpumu saistībā ar galīgu tiesas nolēmumu, kas pieņemts lietā ar atšķirīgu priekšmetu — Neatbilstība efektivitātes principam*

(*LES 4. panta 3. punkts un LESD 108. panta 2. un 3. punkts*)

1. Skat. nolēmuma tekstu.

(sal. ar 18.–26. punktu)

2. Atbilstīgas interpretācijas princips prasa, lai valsts tiesas, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot tajās atzītās interpretācijas metodes, veiktu visas to kompetencē ietilpstošās darbības, lai nodrošinātu Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilst to mērķim.

Ja valsts tiesa konstatē, ka starp valsts iestādi un privātu uzņēmumu noslēgtajos līgumos ir ietverts valsts atbalsts LESD 107. panta izpratnē, kas ticis īstenots, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punkta trešo teikumu, bet nevar izpildīt savu pienākumu izdarīt visus no šī pārkāpuma izrietošos secinājumus, jo valsts tiesas nolēmumam, ar ko tiek apstiprināts, ka šie līgumi joprojām ir spēkā, nevērtējot to varbūtējā valsts atbalsta būtību, ir *res judicata* spēks, tai ir jāpārbauda iespēja uzdot veikt tādu pasākumu kā attiecīgo līgumu pagaidu apturēšana, līdz tiek pieņemts Komisijas lēmums, ar kuru izbeidz procedūru, kas varētu ļaut šai tiesai izpildīt savus pienākumus atbilstoši LESD 108. panta 3. punkta trešajam teikumam, neņemot par šo līgumu spēkā esamību.

Spriedums iegūst materiālo *res judicata* spēku tikai tad, ja ir izlemts ar prasību vai pretprasību izvirzītais prasījums. Tādējādi iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai tāds valsts tiesībās tieši minēts ierobežojums neļauj šo normu interpretēt tādējādi, ka, ja ir norādīts LESD 108. panta 3. punkta trešā teikuma pārkāpums, *res judicata* spēks attiecas tikai uz tādiem juridiskajiem prasījumiem, par kuriem tiesa ir lēmusi, un līdz ar to nav šķērslis tam, ko tiesa vēlākā strīdā spriež par tiesību jautājumiem, par kuriem šis galīgais nolēmums nav pieņemts. Attiecīgo līgumu pagaidu apturēšana vai tāda valsts tiesību interpretācija, kas sekmē Savienības tiesību īstenošanu, neradītu šaubas par galīga nolēmuma *res judicata* spēku.

(sal. ar 27. un 34.–37. punktu)

3. Nepastāvot Savienības tiesiskajam regulējumam attiecīgajā jautājumā, *res judicata* principa īstenošanas kārtība ir jānosaka dalībvalstu tiesību sistēmā saskaņā ar šo valstu procesuālās autonomijas principu. Tomēr šī kārtība nedrīkst būt mazāk labvēlīga par to, kas reglamentē līdzīgas situācijas valsts teritorijā (līdzvērtības princips), ne arī tāda, kas padara faktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūrina Savienības tiesību sistēmā paredzēto tiesību īstenošanu (efektivitātes princips).

It īpaši attiecībā uz efektivitātes principu, ja valsts tiesību interpretācija var kļūt par iemeslu tam, ka uz valsts tiesas nolēmumu tiktu attiecinātas tādas sekas, kas nepieļautu Savienības tiesību piemērošanu, jo valstu tiesām nebūtu iespējams izpildīt pienākumu nodrošināt LESD 108. panta 3. punkta trešā teikuma ievērošanu, un no tā izriet, ka gan valsts iestādes, gan valsts atbalsta saņēmēji varētu apiet šajā normā paredzēto aizliegumu, bez atsauces uz Savienības tiesībām valsts atbalsta jomā panākot spriedumu par atzīšanas prasību, kura sekas tiem galīgi ļautu turpināt attiecīgā atbalsta īstenošanu vairāku gadu garumā, ir jāsecina, ka valsts tiesību norma, kas neļauj valsts tiesai izdarīt visus no LESD 108. panta 3. punkta trešā teikuma pārkāpuma izrietošos secinājumus tāda valsts tiesas nolēmuma dēļ, kas ieguvis *res judicata* spēku un ir pieņemts strīdā, kuram ir cits priekšmets un kurš nav par attiecīgo līgumu valsts atbalsta raksturu, ir jāuzskata par nesaderīgu ar efektivitātes principu. Tik būtisks Savienības tiesību un, konkrēti, noteikumu valsts atbalsta kontroles jomā faktiskas piemērošanas šķērslis nevar tikt saprātīgi pamatots ar tiesiskās noteiktības principu. Tik būtisks Savienības tiesību un, konkrēti, noteikumu valsts atbalsta kontroles jomā faktiskas piemērošanas šķērslis nevar tikt saprātīgi pamatots ar tiesiskās noteiktības principu.

Tādējādi Savienības tiesības tādos apstākļos nepieļauj, ka tādas valsts tiesību normas piemērošana, kurā ir paredzēts nostiprināt *res judicata* spēka principu, valsts tiesai, kas ir konstatējusi, ka tās izskatāmā strīda priekšmetā ietilpstošie līgumi, kas noslēgti starp valsts iestādi un privātu uzņēmumu, ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, kas ticis īstenots, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punkta trešo teikumu, neļauj izdarīt visus no šī pārkāpuma izrietošos secinājumus, jo valsts tiesas nolēmumā, kas ir kļuvis galīgs, ir konstatēts, ka šie līgumi joprojām ir spēkā, pat nepārbaudot, vai ar tiem nav noteikts valsts atbalsts.

(sal. ar 40., 42., 43., 45. un 46. punktu un rezolutīvo daļu)